

Velkomst ved præsidiiformand lrs. Hermod Lannung:

Bød velkommen til kongressens deltagere, den sovjetiske ambassadør og repræsentanterne fra de nordiske lande, Frankrig og Sovjetunionen. Rttede en tak til Folketingets præsidium for lån af Landstingssalen som en særlig anerkendelse af foreningens 50 års jubilæum.

Understregede, at dette var en særlig kongres, hvor man ikke blot skal se tilbage på 50 års virksomhed, men især fremad på de kommende års virksomhed med henblik på den bedst mulige indsats til gavn for det, der er foreningen hovedformål: Samvirke mellem Danmark og Sovjetunionen. Kongressens hovedformål er at drøfte udviklingen i de dansk-sovjetiske forbindelser på alle samfundsmæssige, kulturelle, videnskabelige, økonomiske, faglige områder med henblik på at fremme disse forbindelser. Håbede, at de udenlandske gæster vil bidrage til vigtige sider af dette spørgsmål.

Vi bør mindes pionererne fra 1924, som oprettede foreningen. Vi skylder dem tak for, at de stiftede verdens første venskabsforening med SU trods store vanskeligheder. Vi vil opretholde den tværpolitiske linje, de med rette lagde fast og konsekvent afholde os fra partipolitiske udtalelser, men skabe et forum for en frugtbar og positiv udveksling af tanker og synspunkter. Vi sætter fortsat som en vigtig opgave, at give vort - omend beskedne - bidrag til international fred og sikkerhed i Europa. Hovedformålet for os som dansk forening er at søge at være bindeled til alle grupper i befolkningen, der ønsker det størst mulige samarbejde mellem Sovjetunionen og vort land. Vi vil som pionererne medvirke til en fortsat alsidig udvikling af de dansk-sovjetiske forbindelser og gøre befolkningen i vort land bekendt med den store udvikling af det sovjetiske samfund og de store fremskridt, der er sket overalt i SU. ~~Denne~~ Vor opgave, at skabe interesse for og kendskab til SU, er lettere nu end da vi startede i 1924, fordi man den gang arbejdede under ganske andre vilkår end nu, hvor SU har opnået en fremgang og international status som aldrig før.

VALG AF DIRIGENTER: Bernhard Tastesen, MF og Erik Nilsson.

2)

Dirigent Erik Nilsson - oplæst dagsorden.

I) Beretning foreslået opdelt i 2 punkter:

1) Foreningens arbejde i kongresperioden - I.W.

2) Fremtidig virksomhed - A. F.

II) Regnskab

III) Lovene

IV) Indkomne forslag

V) Valg.

Dagsorden godkendt.

Beretning ved Ingmar Wagner:

50 årsdagen vigtig begivenhed i foreningens liv. Foreningen har allerede gennemført række begivenhed for at understrege vigtigheden af 50-året.

50 år med fremgang - også tider med store vanskeligheder. Vi må konstatere, at det har været en forening, der har været i rivende fremgang. Der har været skiftende forhold mellem det lille Danmark og de 15 sovjetrepublikker. På trods af forbigående vanskeligheder i perioden har der været støt og roligt voksende forbindelser, venskabet mellem vore folk også under de vanskelige ^{i perioder} ~~perioder~~ (under 2. verdenskrig) og venskabet er blevet styrket. Der har været fornugtige statslige forbindelser ~~x~~ igennem de 50 år. Samarbejdet har udviklet sig støt og roligt. Der har indimellem måttet gøres en særlig pionervirksomhed, men det er vigtigt ^{idag} at understrege, at der er gode statslige forbindelser. Også værd at understrege, at danskere og russere aldrig har ført krig imod hinanden. Tværtimod har vi gennem historien siden 15. årh. altid været forbundet med venskabelige bånd. ~~Ved~~ Sidst blev det statslige samarbejde understreget ved fhv. statsminister Anker Jørgensens besøg i SU i november 1973. Her besøgte han bl. a. vor søsterorganisation foreninger SU-Danmark og gav varmhjertet udtryk for nødvendigheden af, at vore lande udbygger fornuftige forbindelser på alle livets områder - et samarbejde der måtte blive til gavn for begge lande.

Det samme blev markant understreget ~~ved~~ i forbindelse med ministerpræsident Kosygins besøg i Danmark. Den udvikling, der er godt i gang, vil vi fra Landsforeningens side gøre vort yderste for fortsættes og grundfæstes.

Det er klart, at en positiv atmosfære er et godt klima for Landsfore-

ningen at virke i. Desuden er SU's voksende in~~te~~ternationale autoritet, sovjetmagtens mange initiativer i FN for at sikre en verden med afspænding og fred, uhyre betydningsfuldt for Landsforeningens fortsatte arbejde.

Naturligvis har foreningen i de perioder, hvor der har været skarp luft imellem vore lande, kunnet mærke det, men det voksende ønske om venskab med SU og ønsket om at lære sovjetsystemet at kende har vi haft en stærk fornemmelse af, at bogstaveligt talt alle samfundsgrupper har stået bag et sådant ønske.

Forståelsen af at vi kommer hinanden ved og at de folkelige kræfter er af umådelig betydning for udvikling af forståelsen mellem vore lande og for at udbygge venskabet. Ingen kan være i tvivl om, at denne udvikling først og fremmest er til gavn for Danmark.

I kongresperioden fra maj 1972 til idag har foreningen været i fortsat fremgang såvel medlemsmæssigt - enkeltmedlemmer - kollektive - men også vore aktiviteter har udvikling sig stærkt også udenfor København og de store provinsbyer.

Det er en "broget flok" der står bag denne udvidelse af aktiviteten - ikke alene fra de politiske partier men fra mangeartede organisationer - ungdommen, faglige og folkelige af enhver art og ofte er denne indsats ydet i samarbejde med institutioner af privat og statslig karakter.

Næsten alt arbejde har været frivillig indsats i samarbejde med det lille personale, vi har råd til at have i Reventlowsgade. Foreningen bygger faktisk på, at mennesker i deres fritid er med til at gøre en indsats for foreningen. Reventlowsgade er center for ~~SSOD~~virksomheden. Men der mangler hjælp til foreningens virksomhed. Men ikke kun aktivister har kunnet skabe denne aktivitet. Uden en storslået hjælp fra sovjetiske organisationer, først og fremmest SSOD, gik det ikke. Man er altid villig til at imødekomme vore ønsker for at fremme oplysningen om SU i Danmark. Ligeledes har vi altid kunnet regne med en udstrakt hånd fra den sovjetiske ambassade, når vi har henvendt os om hjælp. Tak for det. Uden denne hjælp fra SSOD og ambassaden var det ikke lykkedes for os at komme så langt, som vi er kommet

Når det drejer sig om oplysningsvirksomheden har vi i de 2 forløbne år haft et utal af møder først og fremmest med danske foredragsholdere -

men vi har også haft den glæde at kunne byde velkommen til en række sovjetiske gæster. Jeg skal ikke i enkeltheder redegøre for mødevirksomhederne understrege, at det har ustandseligt været foreningens opfattelse, at oplysninger om SU skulle gives ud fra et alsidigt synspunkt.

Vi har haft politikere som fhv. udenrigsminister K. B. Andersen om Danmarks syn på de dansk-sovjetiske relationer. Niels Matthiasen om kulturpolitik. Knud Jespersen om Kina-Sovjetunionen. Hermod Lannung om sine oplevelser i den unge sovjetrepublik Borgmestrene Kjeld Rasmussen, Brøndby om forbindelserne med bydelen Gagarin i Moskva og Jacob Olesen fra Hirtshals om hans rejse i SU inviteret af Kosygin. Anker Jørgensen om fagbevægelsen. Hans Rasmussen, Orla Møller, A.O.F., Eva Gredahl, Bernhard Tastesen, Edv. Teglers om udenrigspolitik, Hans Scherfig, Broby Johansen, direktør for Odense Teaters skuespillerskole Grethe Holmer. Der var en spændende aften med beretning af en kvindedelelegation, vi havde i Moskva om kønsrolledebatten med bl. a. deltagelse af Rødstrømper. Allan Fridericia har talt om ballet. Vi har haft møde om musiklivet i SU med deltagere fra en musikdelegation med bl.a. rektor for Musikkonservatoriet. Rejseforedrag. Panelmøde om den store verdensfredskongres, der blev afholdt i Moskva sidste år. Møde om de baltiske sovjetrepublikker. Der kunne nævnes mange andre interessante emner og provinsafdelingerne har afholdt lignende møder. Der har også været afholdt møder med sovjetiske indledere f. eks. armegeneral Batov, 2. verdenskrigs store general om SU og sikkerhedspolitikken. Professor Lebedev om SU og udenrigspolitikken. Folk fra SSOD bl. a. vicepræsident Pesljak. Komponisten Sjostakovitj samt en række eksperter ~~xx~~ om det sovjetiske samfundsliv.

Det har været en virksomhed af stor betydning, der har givet reel oplysning i stedet for halve sandheder eller direkte løgne.

Vi ~~xx~~ har aldrig lagt hovedvægten på, at folk skulle være enige med alt og alle om, hvad der skete i SU men ønsket at give reelle oplysninger og gerne skabe debat, for uden meningsudvekslinger vil foreningen stivne i sin virksomhed.

Et særligt kapitel i det oplysende arbejde er filmen. Vi har i de 2 vintersæsoner vist en eller to film ugentlig i København og også provinsen

bruger i udstrakt grad filmen i oplysningens tjeneste. Vi har i København haft tekniske besværligheder, men disse løses forhåbentlig, vi er i hvert fald uforbederlige optimister.

Vi har i kongresperioden udgivet forskellige tryksager. Vi har udvidet undervisningen i russisk såvel i København som i provinsen.

Hvad der også er værdifuldt er den stadige udvidelse af kontakterne med studenterne på de slaviske institutter og de mange gymnasier, der har taget russisk på deres undervisningsplan de seneste år.

Der er sket en meget betydelig forøgelse af arbejdet med plakater og fotoudstillinger. Bl. a. Statens Pædagogiske Biblioteker om sovjetskolen. Danmarks Radio om Leningrad og Moskva. Revolutionsplakater på Nationalmuseet. Randers Kulturhus. Ålborg Museum m. fl. Endvidere havde vi den stor sovjetiske rumudstilling i Ålborg og Hvidovre. På Hovedbiblioteket i København om Landsforeningens 50 års jubilæum og det diplomatiske samarbejde. Vi har ~~modtaget~~ ^{yd} en udstrakt hjælp til forlag og TV med billedmateriale.

Hver eneste dag har vi henvendelser fra skoler, ungdoms- og andre organisationer om materiale om SU, dette kræver en stor indsats fra kontorene. Det er ikke alene samfundsmæssige spørgsmål men bl. a. også om lystfiskeri, fauna, forurening, rumfart, pension, byggeri, hjælp til diverse afhandlinger osv.

Et arbejdsområde, der har taget et vældigt opsving, er studierejserne til forskellige dele af SU. Årelangt samarbejde med Intourist, Sputnik og dette fortsætter. Sputnik tager sig af specielle ungdomsrejser. Vi træffer stadig på ønskerne om udveksling fra gymnasieelever, studenter- og ungdomsorganisationer. Intourist arrangerer almindelige turistrejser og specialrejser f. eks. kulturrejser, teaterskoler, operainteresserede, arkitekter, forskellige pædagoger, ingeniører, skoledirektører. Landsforeningen har fået en ny samarbejdspartner Centrotourist, der er SU's fagbevægelsesrejseorg. Der er allerede arrangeret snesevis af rejser bl. a. for typografer fra Berlingske Tidende, elektrikere, bygningsarbejdere, Arbejdsmændenes Fællesledelse i Ålborg, journalister, der har besøgt de baltiske lande osv. Disse rejser har enorm betydning idet deltagerne får direkte kontakt til arbejdspladser og fagforeninger. Samtidig sker der en stærk udvikling af

de faglige kontakter. Bl. a. Det grafiske kartel, Fællesorganisationerne og en række forbund og fagforeninger. Vi lægger stor vægt på at fortsætte dette arbejde. I kongresperioden har Landsforeningen sendt 1500 mennesker til Sovjetunionen. En tak ~~fx~~ til SSOD og de kollektive medlemmer af foreningen i SU for de mange interessante møder, der har været arrangeret for vore rejsende.

Vores indsats på ~~den kulturelle~~ kulturfronten er kendt af alle. Vi har arrangeret talrige koncerter og i aften afholder vi endnu en koncert med et sovjetisk ensemble. Vi får mange henvendelser fra organisationer, der ønsker besøg af ensembler f. eks. fra AOF og forskellige kulturorganisationer. Men der arrangeres også professionelle koncerter. F. eks. Obratsovs dukketeater, der besøger København i oktober. Statsensemblet fra Adserbajdjan kommer senere på året. Der har været balletbesøg osv.

Der kunne nævnes mange andre initiativer, men det vil blive for omfattende.

Naturligvis er ikke alt som det burde være. Vi har for få kræfter til at udvikle arbejdet i provinsen. Vi må sætte ind for at udvikle venskabsby tanken over hele Danmark. Vi har besværligheder med at få større dele af ungdommen med i arbejdet. ^{Opfordrer unge, der er til stede til at give gode råd} Der har i perioder været kontakt med Dansk Ungdoms Fællesråd. Vi hjælper mange med kontakter til Sovjetisk ungdom bl.a. sportsforeninger, folkedanserforeninger, sangkor o. lign. En af opgaverne bliver at få ungdommen aktiveret, men det kræver konkrete opgaver. Det er stort ønske fra dansk ungdom at få direkte kontakter til SU f. eks. en skole her og 1 i SU osv. På samme måde, som det er lykkedes i fagbevægelsen må det også kunne arrangeres på andre områder for at udvikle et direkte samarbejde. Vi vil gøre alt hvad vi kan for at udvikle kontakter på alle livets områder også fordi presset på os er stadigt voksende. Vi må heller ikke se bort fra den gamle sandhed "fra kendskab til venskab". Det er jo trods alt det, vores virksomhed drejer sig om og vi vil henstille til vores sovjetiske venner om at forstå dette. Alle os, der er samlet her hvor forskellige vi end måtte være, samles i det ene at udvikle de kulturelle, videnskabelige, faglige og folkelige kontakter. ~~Samarbejdet~~

Lanmung om sikkerhed og fred. Vi deltog jo selv i fredskongres.

Skiftende danske regeringer har givet udtryk for vilje til venskab med SU. På int. konferencer har man konstant talt om, at vi lever i en verden hvor man ikke længere kan akceptere en verden, der er opdelt i blokke. Dette må afløses af et system, der bygger på fredelig kappestrid og fredelig sameksistens.

Vi ved, at den ideologiske kamp vil gå videre mellem de to systemer. Vi er alle enige om, at freden ska bevares uanset vore forskellige opfattelser. Landsforeningens opgave er i det daglige ikke af ideologisk art, men vi vil arbejde for et bredt oplysningsarbejde, der skaber forståelse mellem vore folk og vi appellerer til alle om at være med i dette arbejde. Vi har brug for det. Vores forenings navn er Landsforeningen til Samvirke mellem Danmark og Sovjetunionen. ~~Det er ikke nok at oplyse, men vi må også udbygge venskabet på en måde, så skrankerne mellem vore lande nedbrydes, så også Danmark er med til at gøre verden til en bedre verden at leve i.~~ . Idag er det ikke nok at oplyse, men vi må også udbygge venskabet på en måde, så skrankerne mellem vore lande nedbrydes, så også Danmark er med til at gøre verden til en bedre verden at leve i.

MINISTER VOLDEMAR LEIN, LEVNEDSMIDDELINDUSTRIEN I SU:

Kære præsidium, kære bestyrelse, kære venner. Jeg vil først og fremmest gerne have lov til at sige tak for, at vi fra Sammenslutningen af Venskabsforeninger med udlandet har fået lov til at deltage i jeres kongres her og specielt foreningen Sovjetunionen - Danmark. I har givet et godt eksempel på, hvorledes disse civile forbindelser allerede fra første færd på et tidligt tidspunkt i vor stats~~eks~~istens har været med til at fremme også de statslige forbindelser. Det er kendt at Landsforeningen dengang ved sit virksomhed var med til at skabe diplomatiske forbindelser mellem vore to lande, og det er noget, vi aldrig vil glemme. Det skete jo som bekendt allerede i 1924. Og denne verdenskongres, som fandt sted i Moskva i 1973 viser jo i højere grad end noget andet, i hvor høj grad man idag har nået frem til at de alment samfundsmæssige forbindelser spillet en afgørende rolle i de internationale forbindelser i den nuværende verdenssituation i kampen for freden. I sin store tale på denne kongres sagde generalsekretær for SUKP Breshnev, at de begivenheder, vi overværer idag i de internationale forbindelser i meget høj grad er fremkaldt og betinget af forbindelserne mellem

de samfundsmæssige kræfter. I den afspænding, vi idag kan iagttage i de internationale forbindelser, har også jeres forening spillet en meget høj og stor rolle. Under den synsvinkel er det for mig en meget stor glæde og stolthed, at jeg har fået overdraget til jeres forening en personlig hilsen ~~fra~~ fra ~~præsidenten~~ formanden for den øverste sovjets præsidium Podgorny. Tillad mig at oplæse denne hilsen:

~~xxxxxxx~~

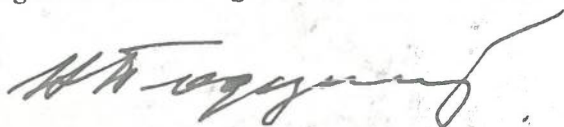
Til Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen's kongres

Af fuldt hjerte hilser og lykønsker jeg deltagerne i Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen's jubilæumskongres i anledning af 50 års dagen for foreningens oprettelse.

Det er meget betegnende, og om man vil symbolsk, at jubilæet fejres lige før 50 års dagen for oprettelsen af diplomatiske forbindelser mellem vore lande, som indtræffer i juni i år. Deres landsforening og Foreningen Sovjetunionen-Danmark i vort land yder et stort bidrag til udviklingen af forbindelserne mellem det sovjetiske og det danske folk.

Deres jubilæumskongres holdes i en gunstig situation, hvor der er indtrådt en vending til international afspænding som resultat af Sovjetunionens, andre socialistiske landes og alle fredsvenlige kræfters konsekvente kamp. Den nye situation åbner gode udsigter til yderligere udvikling af de venskabelige forbindelser mellem Sovjetunionens og Danmarks folk.

Jeg ønsker oprigtigt Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen, alle dens medlemmer og aktivister og alle venner af Sovjetunionen nye gode resultater i deres ophøjede virksomhed for at udvikle og befæste det dansk-sovjetiske samarbejde i vore folks interesse, til gavn for konsolideringen af freden og den internationale sikkerhed.

N. Podgorny

Moskva, Kreml
15. maj 1974.

de for at udvikle venskab og gensidig forståelse mellem folkene i vore lande.

I nær fremtid er der gået 50 år siden oprettelsen af diplomatiske forbindelser mellem Sovjetunionen og Danmark. Det er med en følelse af stor tilfredshed, at vi bemærker det nyttige og markante bidrag, som Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen og den sovjetiske Forening Sovjetunionen-Danmark yder til gavn for samarbejdet og det gode naboforhold mellem Danmark og Sovjetunionen.

I anledning af Deres forenings 50 års jubilæum udtrykker vi vor taknemmelighed over for de veteraner i bevægelsen for venskab med Sovjetunionen, som sammen med den uforglemmelige Martin Andersen Nexø skabte og opbyggede Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen. Taknemmeligheden gælder også Landsforeningens medlemmer, som nu bestræber sig for at virkeliggøre venskabet ideer og omsætte den i praktisk handling til gavn for det danske og det sovjetiske folk.

Højtagtede og kære venner!

Den sovjetiske offentlighed, alle arbejdende mennesker i vort land, følger den vej, som SUKPs 24. kongres og det dér vedtagne fredsprogram pegede på, og er fast besluttet på også i fremtiden at forfægte fredens sag og forsvare folkenes sikkerhed.

I dyb respekt for Landsforeningen Danmark-Sovjetunionen's virksomhed udtaler vi over for Dem vore oprigtige ønsker om fortsat frugtbart arbejde og gode resultater af vort fælles, ophøjede virke for at styrke venskabet mellem det sovjetiske og det danske folk, freden, sikkerheden og samarbejdet.

Præsidiat for Sammenslutningen af sovjetiske foreninger til fremme af venskab og kulturelle forbindelser med andre lande

Foreningen Danmark-Sovjetunionen's centralstyrelse

Moskva,
maj 1974

Må jeg som et tegn på det stadigt stærkere tegn på venskab mellem folkene i vore lande og i anledning af jeres ærefulde jubilæum fra foreningen SU-Danmark overrække jer et portræt af sovjetunionens grundlægger, det arbejdende folks leder V. I. Lenin, udført af kunstnere fra Palekh. Gid forbindelserne mellem folkene i SU og Danmark måtte styrkes og udvikles - leve freden i hele verden - tak.

ALAN FRIDERICIA: Jeg skal ikke besvære jer ~~længe~~ på dette tidspunkt af kongressen. Men jeg synes, at en så varm tale fra sovjetisk side behøver en umiddelbar tak fra vor side. Vores forening sætter i allerhøjeste grad værd på den hilsen, som præsident Podgornyj har bragt vor forening og vi er meget taknemmelige for de varme ord, min. Lein har udtalt overfor foreningen. De fælles mål, vi har, at skabe og udbygge freden, det kan ikke alene vore medlemmer ~~xxxx~~ men hele den danske Befolkning være enige om, ligesom disse også besjæler den sovjetiske befolkning. Vi siger de sovjetiske gæster ~~xx~~ en hjertelig tak fordi de er kommet til stede og vi håber, vi får konstruktive møder sammen med dem, så de hører og forstår vores specielle problemstilling og vi til gengæld bliver inspireret af dem i deres arbejde for at udbrede kendskabet til Danmark i SU. Vi vil umiddelbart gøre den danske offentlighed opmærksom på den henvendelse, vi har fået fra præsident P. og vi vil glæde os meget til, at vore mange trofaste medlemmer fremover vil kunne nyde synet af dette meget smukke maleri, vi har fået overdraget. Hjertelig tak for de varme ord og den smukke gave.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ ROBERT PETERSEN? MF, mdl. af præsidiets

Vil gerne på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne overbringe en hjertelig hilsen og en hyldest til Landsforeningen og vil gerne personificere denne hilsen til foreningens formand A.F. og sekretæren I.W. for det store uegennyttige arbejde for at skabe forståelse mellem vore 2 folk. Vi lever jo lykkeligvis i en periode, hvor den kolde krig er på retur hvor forståelsen af hinandens forhold er voksende, hvor man nedbryder skrankerne både politisk, økonomisk og åndeligt, men forudsætningen for at dette kan ske er, at de gode viljers mænd får magt og indflydelse og jeg vil gerne sige, at I.W. havde ret i.

at det gamle ordsprog "gennem kendskab til venskab" er forudsætningen for freden i verden. Vi ved jo udmærket godt, at i den udstrækning, vi har personlig kontakt, i den udstrækning bliver modsætningerne minimaliseret. Og skal vi leve op til den forpligtelse, der står i FNs charter om, at krig begynder i menneskets sind, så må vi starte med at forbedre forståelsen af hinandens forhold og jeg vil derfor gerne meget inderligt lykønske foreningen med det store arbejde, den har gjort. Jeg synes også, det er en ære, at minister Lein har aflagt os et besøg. Det er svært for os at vide, hvilke indtryk man i SU har af vores ~~kendte~~ folk og vore politiske forhold. Men jeg tror godt, jeg kan sige, at i de yderste geografiske og politiske afkroge i dette folk, er der en dyb taknemmelighed til det sovjetiske folk for den indsats, det ydede under 2. verdenskrig. Uden de kæmpe ofte, vi ikke helt forstår, havde vi ikke levet i vores land. Det skylder vi først og fremmest SU tak for. Jeg vil også gerne sige til ministeren, at vi har det som andre folk, at måske synes vi bedst om vores eget, men ~~der~~ jeg tror, at den ungdom, der vokser op idag, hvor kritisk den end er, så ønsker den at drage ud og se verden og prøver at få noget med hjem og forsøge at skabe forståelse for forhold, der kan gøre livet i vores land bedre. Jeg håber og tror, at det udviklingsarbejde, Landsforeningen laver, kan fortsætte for jeg er overbevist om, at vi i undervisningssektoren, på det videnskabelige område, i planøkonomi, i forståelsen af, hvordan man har opdyrket tidligere ubeboede områder, i kvindens placering i samfundet og på masser af andre områder, kan vi lære noget af de erfaringer, man har gjort i SU og gennem disse være med til at bidrage til, at vores eget land bliver bedre. Jeg vil håbe, at klimaet mellem ^{stadig} folkene bliver forbedret og ønsker til lykke med jubilæet.

Dirigent E.N. bad Robert Petersen overbringe den socialdemokratiske folketingsgruppe kongressens tak for hilsenen.

PROFESSOR RAHBK SCHMIDT, Århus:

Man har bedt mig sige noget om studiet af det russiske sprog i Danmark.

Der er sagt mange smukke ord om samarbejdet og venskabet og kontakten mellem menneskene i Sovjetunionen og Danmark. Jeg deler naturligvis ~~denne x opfattelse~~ de ønsker, der er udtalt for, at kontakterne må udvikles og indtil en vis grad kan man jo godt have kontakt med hinanden uden at kunne hinandens sprog, men når man kommer til et vist tidspunkt af kontakterne, må det dog siges, at en af de vigtigste momenter i vores forbindelser med hinanden er, at vi fuldt ud forstår hinanden, at vi forstår hinandens sprog.

Jeg kan ikke helt som Ingmar Wagner begrænse mig til kongresperioden.

~~Jeg vil gerne også for vore sovjetiske gæster gøre opmærksom på, at~~

Jeg vil gerne også for vore sovjetiske gæster gøre opmærksom på, at man i Danmark har været meget tidligt på færd angående studiet af det russiske sprog. Allerede for 115 år siden oprettedes den første lærestol i slaviske sprog ved Københavns Universitet. Det er en af de første lærestole i slavisk uden for de slaviske lande, en af de første i vesteuropa. Det var en højt begavet sprogforsker Kasper Vilhelm Schmidt, der i 1959 blev docent i slaviske sprog og en af hans store interesser var russisk og russisk gramatik. Men han havde meget brede interesser og det var sikkert ikke tilfældigt, at en af hans store arbejder var at oversætte den oldrussiske krønike "Nestor Krøniken" et fortrinligt værk, hvor der også fortælles om de første kontakter mellem skandinaver og russere - en kontakt, der vist ikke altid var af fredelig karakter. Men med oprettelsen af lærestolen i slavisk, blev der indledt en epoke, hvor man siden hen uafbrudt ved Københavns Universitet har kunnet studere russisk. Det holdt sig med en række skiftende professorer, og jeg vil her nævne en af dem, ~~den verdensberømte~~ kendte sprogforsker Holger Pedersen. Han udgav midt under 1. verdenskrig i 1916 en russisk grammatik og jeg vil gerne have lov til at citere et afsnit af hans indledning. Han skriver "Intet ville være mere naturligt end at indføre sproget russisk som et valgfrit fag i gymnasiet under forudsætning af, at der i mellemskolen har været undervist i tysk i et sådant omfang, at der foreligger et grundlag for en praktisk benyttelse af sproget, burde eleverne i gymnasiet

have lov til at vælge mellem russisk og tysk". Dette blev skrevet i 1916 på et tidspunkt, hvor antallet af danskere, der kunne russisk ikke var overvældende stort. Men der skulle jo unægteligt gå nogle år, før Holger Pedersens ønsker blev til virkelighed. Vi må erkende, at i den lange mellemkrigstid fra slutningen af 1. verdenskrig til afslutningen af 2. verdenskrig var det en relativt snæver kreds i Danmark, der forstod og beherskede russisk, omend der til lærestolen ved Københavns Universitet også i begyndelsen af 30'erne kom en lærestol ved Århus Universitet. I disse år uddannedes få specialister og vi kan sige, at på folkeligt plan var undervisningen i russisk begrænset til små kredse, omend der hele tiden har været entusiaster- og jer kan her nævne Anja Veibel, der har gjort et utrætteligt arbejde for at udbrede kendskabet til det russiske sprog.

Den første store bølge kom efter afslutningen af 2. verdenskrig. Det var den store interesse for SU og sympatien og opfattelsen af, hvor meget vi skyldte SU, som førte til, at man strømmede til russiskundervisningen ved universiteterne. Jeg siger strømmede, jeg meldte mig selv på begynderhold ved ~~Århus~~^{Kbhvns} Universitet, hvor en professor underviste ~~opxix~~^{samtidig} 245 elever. I en kort årrække efter krigen holdt den store interesse sig. Samtidig skete der en opblomstring af undervisningen på aftenkurser, men det kan ikke nægtes, at relativt hurtigt svækkedes interessen. Der kan være 2 årsagen. Tit hører man, at folk holder op, fordi russisk er for svært. Men et andet moment var naturligvis den kolde krig og dens virkninger og man må sige, at i en lang periode i 50'erne var interessen for studiet af russisk meget ringe. De kandidater, der blev færdiguddannet, kan nok tælles på en hånd. Men så kommer vi frem til den helt store og det synes som en lang og holdbar perioden den vi i vore kredse kalder "sputnik-perioden". Med opsendelsen af den første sovjetiske Sputnik, åbnes der i vide kredse for en erkendelse af de enorme teknologiske fremskridt i SU og den vestlige verdens mangel på kendskab til samme. I forbindelse med gymnasiereformen, der i lovform blev gennemført i 1958, gik Holger Pedersens spådom næsten i opfyldelse, idet russisk

blev indført som valgfrit fag i gymnasiet. Desværre ikke valgfrit med tysk - for det ville have fået mange til at vælge russisk, da den tyske grammatik volder mange problemer - men desværre med fransk. I 1955 fik man lovgrundlaget og der blev startet forsøgsklasser først i København men fra 1960 også i Århus, hvor jeg selv havde den glæde at have den første forsøgsklasse. Fra 1963 voksede antallet af gymnasier, hvor der kunne tilbydes russiskundervisning og nu blev det pludselig et problem med lærerkræfter i russisk, for dem havde man jo ikke haft brug for før og vi havde dem ikke og derfor var tempoet for udbygning af russisk i gymnasiet naturligvis afhængig af, at vi kunne uddanne lærere på universiteterne, hvor vi samtidig manglede lærere til at kunne arbejde. Ikke desto mindre voksede det nu så stærkt, at man nu på halvdelen dvs 60 af 120 gymnasier har mulighed for at vælge russisk som 3. fremmedsprog i stedet for fransk og det er jo et stort stykke på vejen. Samtidig har det naturligvis præget tilgangen af russiskstuderende ved universiteterne, hvor der nu konstant er 400 - 450 fagstuderende i faget russisk ved siden af en række kurser for specialister og dette sker samtidig med at aftenskoleundervisningen er udvidet ganske betydeligt og også Landsforeningens russiskkurser. Det er altså i vor jubilæumsperiode og særlig gennem de sidste ca. 15 år en rivende udvikling af interessen for russisk sprog i Danmark. Jeg kunne tale i timevis om, hvad det har betydet for det kulturelle og venskabelige samarbejde, men jeg vil gerne understrege, at ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ til udbygning af dette arbejde, har vi haft stor hjælp fra sovjetisk side dels i form af gæstelektorer, som på basis af kulturaf-talen sendes til landet - 2 i København og 1 i Århus og 1 i Odense. Vi håber at kunne gøre gengæld og sende danske lektorer til SU, men det bliver jeres sag at arbejde for. Samtidig har vi haft stor glæde af de kurser, der gennem Landsforeningen og SSOD har kunnet tilbydes studenterne i sommerferien og de specielle kurser for lærere, der hvert år i august afholdes ved Moskva universitet. Jeg vil gerne takke for den hjælp og støtte, vi har fået fra sovjetisk side og blot udtale, at

vi trænger til flere kursuspladser, så vi kan styrke den direkte kontakt for vore lærere med de centrer, hvor man studerer russisk. // I øjeblikket kan det jo ikke nægtes, at Danmark på hele undervisningsområdet befinder sig ~~på en~~ i en kritisk situation. Disse spareplaner, der dels er gennemført og dels ~~skal~~ synes at ligge ret kort ud i fremtiden til gennemførelse er naturligvis farlig for russisk i gymnasiet, som er et marginalfag. Der kan blive vanskeligheder i en økonomisk presset situation med at oprette hold i russisk, hvor man ikke har haft det før. Der kan vise sig vanskeligheder for at opretholde undervisningen, hvor den er i gang. Vi håber, at disse tendenser bliver af kort varighed og selvom vi ikke her skal tale politik, vil jeg gerne udtrykke ganske klart, at en sådan nedskæring er skadelig og i denne her henseende også for det internationale samarbejde. Det er klart, at det der er gjort, i virkeligheden kun er en meget beskeden begyndelse. Skal vi videre, skal vi gå længere end Holger Pedersen sagde. Der er jo mennesker i dette land, som ikke går i gymnasiet. Vi har dog en folkeskole op til 10. klasse, hvor de fleste går og det næste ~~bliver~~ led, jeg håber man kan realisere, når vi får en undervisningsminister, der har sympati for tanken og et folketing, er naturligvis at russisk kommer ind som sprog på ~~seminarierne~~ ^{lærer}. Det har man haft ganske få steder på forsøgsbasis og derfra ind som ~~ganske~~ fremmedsprog i den danske folkeskole. Og jeg kan som de andre talere sige til gavn for fred og venskab for det danske og sovjetiske folk - ikke mindst måske for det danske.

ARVID RYDLING, SVERIGE:

Jeg er meget stolt over at være med til dette jubilæum. Sverige er et land som har haft fred i 160 år. Det har måske haft skønhedsfejl i sin neutralitetspolitik, men den indeholder et vidt program om venskab med alle lande, et mål som er fælles med foreningen her. Det kan derfor være af interesse at sammenligne vore arbejdsmetoder. Jeres forenings alder 50 år er meget høj for en forening af denne art og den har kæmpet modigt for at bestå. Jeg kan indbyde jer til at fejre vor forenings 40 års jubilæum til næste år

Foreningen dannedes på initiativ af Alexandra Kollontai, som dengang var ambassadør i Sverige. Hun havde alle de personlige kvaliteter, som vi har læst om i Tolstojs bøger, ^{/af} ~~emb~~bedsaristokrati når det er bedst. Hun havde meget gode forbindelser med Stalin og fik fred i Finland ligesom hun gjorde hvad hun kunne for at holde Sverige udenfor krigen. Hun var uhyre elsket og værdsat af hele det svenske folk for sit mod, sin klogskab og sit venskab til Sverige og dem, der havde personlig kontakt med hende modtog hendes venskab. Det er altså hendes diplomati, som vi har ~~kægt~~ sat som målsætning for vor forenings arbejde. Nævner nogle af foreningens arbejdsområder. Det er vigtigt, at kredsen der arbejder med foreningen, har et meget godt kammeratskab men foreningen er upolitisk, som hun sagde. Har et godt forhold til udenrigsmin. i Sverige, et godt forhold til SUs ambassade og et godt forhold til foreningen SU-Sverige ligesom de har en god og uafhængig økonomi. Vi skaffer bl.a. penge ved salg af rejser på samme måde som andre rejsebureauer og arrangerer store fester med sovjetiske kunstnere, som de anser for repræsentanter for deres land. Havde bl.a. stor festlighed i anledning af 50 året for diplomatiske forb. mellem Sverige og SU. Sverige var det første land, der anerkendte den leninske sovjetregering. Foreningen begyndte som et lukket "amiteselskab?" som andre foreninger af den art, men efterhånden er det blevet et forbund med 7500 medlemmer og ca. 40-50 lokalafdelinger. Der er 8 fastansatte funktionærer på kontoret, hvilket ikke er tilstrækkeligt. For at afhjælpe herpå deles opgaverne ud til andre f. eks. firmaer, venskaber byer o.a. Samarbejdet med industrien er blevet øget, udvikling af arbejdet indenfor handel, videnskab, fagbevægelse osv. Her går arbejdet over til disse institutioners hovedorganisationer. Venskabsbyforbindelserne har udviklet sig godt. Svenske byer tager selv initiativ til at optage venskabsforbindelse med andre lande. Omtalte kulturdagene Tourner med sovjetiske kunstnere arrangeres nu af kommunerne de forskellige steder, så foreningen ikke behøver noget økonomisk ansvar. Arrangeres gennem AOF o.a. Understregede også det gode samarbejde med SSOD. Ville ikke bruge mere tid - overrakte en gave til kongressen.

Dirigenten Erik Nilsson meddelte, at kongressen havde fået endnu nogle sovjetiske gæster. Turistskibet N. Krupskaya med en stor gruppe sovjetiske turister ønskede at overbringe kongressen en hilsen, der blev formidlet af Iljin: Kære venner! Heldigt, at vort ,krydstogt i Østersøen falder sammen med Landsforeningens kongres og jubilæum. På de mange unge turisternes vegne overbringe lykønskninger og ønsket om stor fremgang i arbejdet for de venskabelige forbindelser mellem vore lande, for venskab mellem jordens folk. Overbragte en smuk gave til minde om besøget. Gaven er lavet af unge sovjetiske kunstnere (smukt testel). Dirigenten takkede for den smukke gave og bad Iljin bringe en hilsen til turisterne fra kongressen.

Dirigenten gav herefter ordet til en, der har været veteran i foreningen, tidl. min. Alfred Jensen, der sikkert ville give en historisk oversigt.

Alfred Jensen: Kan jo ikke andet, når man skal optræde som museumsgenstand og man kan jo ikke undgå at drage sammenligning -- når man ser den store forsamling og hører beretningen og de få mennesker, der sad på Petit Trianon den 23. april 1924. Når der er en sådan forskel på tilslutningen skyldes det naturligvis, at SU har forstået at arbejde videre på det grundlag, der blev lagt med oktober revolutionen, så det på alle områder står som en stærk og førende magt og det er klart, at hvis det sådan, at pressen, radioen og alle ~~effektive midler~~ var efterretteligt og fortalte om det, der virkelig foregik, så ville denne forening for længst have haft det store omgang i tyverne og trediverne, men sådan var det ikke. Vi kender jo ikke og må ikke vide, hvad der sker i SU. I SU er det andre ting, der diskuteres end inflation og nedskæring af folkets sociale og kulturelle behov. Hvem tænker over det? Det er netop her, der i Danmark har stået folk som formidlere af denne opfattelse, at der skete noget nyt, at der skete noget, der var til gavn for mennesker, at det var nødvendigt for os i Danmark at følge med. Det tjener os til ære. Ikke at vi er et af de første lande, der anerkendte den unge sovjetrepublik, for det var vi ikke, vi var lige ved at være nr. sidst her i Europa. Men det skyldes ikke, at der ikke var kræfter i Danmark, der forstod det. Det var der i erhvervslivet.

Det var der på kulturens område og i fagbevægelsen. Må jeg erindre om, at allerede i 1921 fik Store Nordiske Telegrafskab sin koncession i orden. Den gjaldt for 25 år og det, der er interessant det er, at den var af en sådan beskaffenhed, at den kunne fornys efter 2. verdenskrig, Men der var jo også andre, der virkede. Nexøs opfordring til det danske folk i lighed med andre: Hænderne væk fra Rusland. Indsamling af antiseptiske midler til de kæmpende i borgerkrigen, indsamling til hungerområderne. Alt det var jo vidnesbyrd om, at der i Danmark var mange, der forstod, hvad der egentlig foregik i Sovjet-Rusland, som det hed dengang før unionen blev oprettet.

Hvis man ikke havde haft folk inden for erhvervslivet, folk på det kulturelle område, der havde sat ind for at normalisere forbindelserne, så kunne det have ligget brak i adskillige længere tid, men ~~der~~ var folk som Nexø, der lavede en komite for oprettelse af ~~der~~

handelsmæssige og kulturelle forbindelser med sovjetstaten. Og da jeg for et par år siden studerede en antikvarboghandlers kasse her i København, så jeg en lille gul pjece på russisk trykt i 1923 her i København på Andelstrykkeriet om udvikling i arbejderkooperationen i Danmark. Den har sikkert kostet lo øre den gang, jeg måtte give 1,85. Det viser, hvordan tiderne skifter, men det er et udtryk for, at når man lavede Dansk-Russisk Samvirke, så var det gensidighed. Og netop det, at vi her har bidraget til opbygningen i den socialistiske stat, det er jo et udtryk for, at det gjaldt til begge sider. I årene op til 2. verdenskrig, da var det Dansk-Russisk Samvirke og Sovjetunionens Venner, der formidlede både kulturelle og økonomiske forbindelser med Sovjetunionen, men i første række var jo Sovjetunionens venner og Samvirket banebrydende for turistikken, sådan at vi virkelig fik delegationer til Sovjetunionen, som kunne komme hjem og berette om, hvad der var sket. Det var ikke nogen tilfældighed, at da 2. verdenskrig sluttede, stod statsministeren på pladsen her uden for og erklærede, at vi stod i evig taknemmelighedsgæld til Sovjetunionen. Det var ikke nogen tilfældighed at folk flokkedes om de mænd, der genskabte Dansk-Russisk Samvirke. Der var jo ligefrem storm af mennesker, der ville være med til at besøge SU til at studere det, men vi ved jo også, at den tilstand ikke varede så forfærdelig længe, den kolde krig kom ret omgående, og ~~der~~ ^{da} er det jo karakteristisk, at også her var det Dansk Russisk Samvirke, som den hed indtil vi fik Landsforeningen i 1950, der satte ind og brød isen på adskillige områder. Jeg husker, hvordan det var, da vi fik mulighed for at sende de første brede faglige delegationer til SU i 1950, hvor vi mente, Anker Kirkeby skulle med og ~~h~~ hvilke vanskeligheder, han havde for at få lov til rejse med. Hvilke vanskeligheder, der var i fagbevægelsen for at få lov til at rejse. De blev nærmest ugletset, de der sagde ja ^{tak} til indbydelsen. (Indskyder beretningen om Anker Kirkeby, der ikke måtte rejse for red. Hasager osv., fik dog alligevel tilladelse til at rejse, men skrev lidt petit journalistik om forholdene i SU. Måtte ikke få trykt kronik om SU, men gerne holde foredrag for 200 medarbejdere om rejsen). Det var vilkårene, hvorunder vi arbejdede og jeg kan gå videre med hvordan det var.

En ting, der har stor betydning og som viser, hvad dette selskab har præsteret og hvorfor vi skal have det er følgende, I 1955 sendte den Øverste Sovjet en henvendelse ud til de lovgivende forsamlinger rundt om i verden og foreslog, at man skulle indlede de kontakter, som I.W. har talt om. Island svarede hurtigt, at var indforstået og takkede for indbydelsen. Her fra blev der ikke svaret noget ~~og xxxxxxx~~ Jeg var dengang næstformand og folketingsmand og gik til Gustav Pedersen og spurgte, om han ikke havde fået et brev fra den Øverste Sovjet. Jo. Hvad har I svaret, spurgte jeg. Svaret, vi svarer ikke på de breve, der kommer. Jamen det var jo et forslag fra den Øverste Sovjet. Mener du,

vi skal svare på det? Spurgte G. P. Og det mente jeg ganske bestemt. Derefter diskuterede vi marxisme i 1½ time og blev enige om, at han skulle forelægge sagen i præsidiets. Der blev man enige om at sige tak og at vi var indforstået med, at der skulle ske en sådan udveksling, men det kunne naturligvis ikke ske i samme periode, hvor vi arbejdede med lovforslag, det skulle være om foråret. Herefter skete der noget, ingen kender. Statsmini. H. C. Hansen sagde, at han ikke havde noget imod at de rejste, men han ville være den første der tog til SU. Det er jo afgjort, at hvis der ikke havde været mennesker, en landsforening, folk der satte ind for at noget sådant skulle udnyttes, så havde det brev fået lov til at ligge ubesvaret hen og så ved jeg ikke, hvornår statsmin. H. C. Hansen var taget til SU. Jeg nævner det, fordi det er noget, denne forening har præsteret og som ikke er alment kendt, men som i, der er kommet idag, skal vide. Og jeg kunne nævne meget, meget mere. Når vi har fået en sådan rivende strøm af ~~rejsende~~ ~~rejsende~~ til SU så var det jo også Landsforeningen, der måtte lægge for. På et tidspunkt, hvor ingen ville arrangere rejser, lejede Landsforeningen et lille skib, der havde sejlet på Bornholm engang. Det ejedes nu af nogle vesttyskere. Ved hjælp af Søren Madsens kasse lykkedes det i 2 år at lave rejser til Riga, Leningrad. Vi var de første, der fik lov til at komme igennem og da jetmaskinerne kom, var vi også dem ~~der~~ der sagde at det skal udnyttes. Forstår godt, at de store rejseselskaber tog det op, for de så, der var behov herfor, og hvis ikke de gjorde, var der andre der kunne klare det. Vil gerne understrege, at det jo var os, der adstemte, at Mikojan kom til København i 1957. Efter at man havde ringet med klokkerne og forbandet Sovjetunionen, så kom et stykke tid senere Mikojan over København på vej til USA. Vi hilste på ham. Det var ikke særlig meget, men Aleksandrov, den daværende kulturattaché, hviskede til os, at Mikojan skulle samme vej tilbage og om det ikke var en ide at sende et telegram til den sovjet. ambassade i Washington. Jeg tror, han vil sige ja. Og det gjorde han. Vi lavede et stort møde med ham og derefter en frokost og han kom i kontakt med den danske regering. Krag som dengang var udenrigsminister kom og sagde, vi var lige ved at forstyrre frokosten og de andre arrangementer, men jeg kan sige, at det har den allerstørste betydning, at vi har ~~hækk~~ ^{fået} denne samtale. Dette er ting, jeg tror, man i almindelighed ikke ~~kan~~ ~~kan~~ tanker over, men det er den slags sager, ~~hvor~~ ~~hvor~~ vor bevægelse har sat ind på. Gagarin fik vi også her til landet. Den dav. formand Jørgen Jørgensen sagde, at det var naivt at tro, at han rejste til sådan et lille land, ja, men han kom og uden at Landsforeningen havde taget dette initiativ havde danskerne ikke kommet, til at se og høre Gagarin på så nært hold. Nu kan man sige, at alt dette er på det kulturelle område men at ~~vi~~ ^{vi} vel ikke har betydet så meget på andre felter. Jeg må indrømme, at vi har haft store vanskeligheder. Vi er blevet smidt ud af vore lokaler,

men det er gået hver gang. Som Søren Madsen engang sagde: Når du ringer til kabinetssekretæren er der ikke noget af vejen, ^{så kan kongen give audiens til en} men når du ringer til en almindelig ejendomsmægler, vil han ikke have med og at gøre. Det var jo vilkårene hvorunder vi arbejdede. Den stille, kolde sabotage fra alle de, som egentlig skulle være meget interesseret i vort arbejde, men når vi kom til højeste sted, så kunne man egentlig ikke afvise os. Men vi kom fremad. Sluttelig nævne en lille ting, som også viser, at vores indflydelse rækker langt ud. Nestrov, præs. for det sovj. handelskammer kom til ~~Danmark~~ København og vi arrangerede et lille frokostmøde, foreslået af Søren Madsen. (Jeg kender ikke meget til frokostmøder undtagen dem, som Stæhr Johansen osv).

Vi arrangerede mødet, hvor man diskuterede handel. Det var dem med de mindste forretninger, der holdt de største taler og vidste, hvordan det skulle være, men da vi skulle slutte, var der en mand der rejste sig op og sagde, at han kom fra F. L. Schmidt og troede det ville lønne sig, hvis hr. Nestrov ville besøge virksomheden. De havde meget nyt indenfor cementindustriområdet. Nestrov takkede og tog derud og der blev lavet en meget stor handel.

Jeg har svævet lidt omkring for at vise, at det faktisk er på alle felter, foreningen har haft sin betydning. Nogle ville sige, at det ville have gået af sig selv, men det gik ikke af sig selv i starten. Det gik ikke af sig selv under den kolde krig og der kan også komme vanskeligheder igen. Men uanset hvordan det går, vil der altid være brug for en sådan organisation til at formidle forbindelserne mellem vore lande. Det var os, der fik den første kulturaftale. Det er selvfølgelig let at lave ~~en kulturel aftale~~ et dokument, men at gennemføre det, så der blev lavet venskabsmåneder ~~xxx~~, Vi fik faktisk lavet mange store ting. Fik bl. a. besøg af repr. fra Mexikos amb. der ønskede råd og vejledning, fordi man havde hørt, at vi havde erfaring på dette område. Nu mener jeg ikke, vi er sådan en slags forsamling, hvor man kan komme og hente gode råd, men det viser, at den virksomhed, der har været udfoldet har været anerkendt og også vil blive det i fremtiden. Så kan jeg vel lige så vel som andre sige til lykke med dagen og udtrykke ønsket om, at det ~~xx~~ gode samarbejde, der har været mellem SU og ~~Danmark~~ sovjetfolket, vore søsterorganisationer og vor organisation vil blive bevaret, udvidet og styrket i tiden fremover.

Formand for. Jord- og Betonarb. Fagforening Ole Berthelsen:

Ønske tillykke med dagen. Har taget ordet p. gr. af I.W.s beretning. Beundrer det arbejde, man har kunnet nå at udføre især med den lille stab, man har. I vor organisation helt enig i betydningen af udvikling af forbindelserne mellem Danmark og SU. Vi har igennem ca. 25 år været kollektivt medlem af foreningen i erkendelse af, at det er nødvendigt

for at fremme samarbejdet mellem vore to lande. Vi har igennem mange år haft regelmæssige forbindelser med vor broderorg. i Moskva og jeg kan oplyse, at vi i juni får besøg af del. fra Moskva Bygningsarb. forbund. Der er en ting, jeg er skuffet over, når jeg ser på forsamlingen her til denne 50-års jubilæumskongres. Det er, at der er for få fagorg. repr. og når IW gav udtryk for, at man havde fået ~~Arbejdsmandenes~~ Arbejdsmandenes Fællesledelse i Ålborg til at gå ind i org. med dens mange medlemmer, så hilser jeg det med tilfredshed men savner langt større tilslutning fra fagbevægelsen. Også de må have en interesse i foreningsarbejdet her og virke for fred og afspænding mellem folkene og hen ad vejen også virke for afspænding de to fagl. org. ~~imellem~~ imellem, så man kan få et fælles ^{til gavn} mål for hele fagbevægelsen og trække på. Skal derfor henstille, at den kommende hovedledelse vil satse mere på at få fagorg. med ind i foreningsarbejdet.

Raymond Roussat, France-URSS.

Overrakte hilsner og lykønsker fra præsidiat for France-URSS. Deres selskab har stor erfaring i arbejdet, men er altid glade for at komme til andre foreninger. Især glade for at høre erfaringerne fra de vestlige foreninger. At denne kongres holdes i regeringsbygningen er et bevis på den anerkendelse, foreningen nyder. Selskabet France-URSS er den 3' forening. Den første blev oprettet i 1905 på initiativ af forfatteren Anatole France og hed "Sovjetfolkets venner". Efter revolutionen i 1917 tog 2 kendte politikere initiativ til oprettelse af en ny forening "Sovjetunionens venner". Den nuværende forening blev dannet i 1944, hvor Frankrig endnu ikke var helt befriet. Blev oprettet i fredens og venskabs interesse og for venskabeligt samarbejde mellem folkene i de 2 lande. Antisovjetismen er stadig meget stor i Frankrig, således at foreningens mission endnu ikke er afsluttet, foreningens paroller stadig aktuelle. Foreningen er tværpolitisk org., der repræsenterer alle synspunkter undtagen antisovj. Repræsenterer gaullister, kommunister, socialister, radikale, liberale, kristne osv. Præsidiat består af folk, der har været ministre under Pompidou, folk der muligvis bliver ministre, f.eks. sekretæren i det komm. parti ^{R. 2} sekretærer i de socialistiske parti, videnskabsmænd, forfattere, kendte franske kunstnere. Organisationens har 450 basiskomiteer over hele landet. Ikke kun i de større byer men også i landdistrikterne. Antallet af komiteer øges stadig. Ønsket er, at foreningens skal blive den populære i Frankrig. Har ialt 40.000 betalende medlemmer. Kollektive medlemmer, der repræsenterer 350.000 personer. Foreningen arrangerer foredrag, kunstfestivaler, receptioner, viser dokumentar- og spillefilm, organiserer møder mellem franske og sovj. eksperter, udgiver et månedligt tidsskrift osv. Foreningen har givet anledning til mange venskabsbyforbindelser. I år organiseret møde med 35 venskabsbyer med deltagelse af sovjetiske og

franske repræsentanter i Marseilles. Arrangerer sprogundervisning, sprogrejser osv. Har arrangeret kampagne for russiskstudiet i Frankrig. Har Informationscenter, der besøges af studenter og andre, bibliotek, filmforevisning 16 og 35 mm. udlånt af den sovjet. ambassade. Filatelistforeningen er en af de største i Frankrig. Har eget rejsebureau. Basis-komiteerne forsynes med handelsvarer herfra. Sælger bl. a. souvenir. folklore, smykker, pelse osv. Der arbejder ialt 60 lønnede personer i foreningen samt et meget stort antal frivillige. Arrangerer omfattende arrangementer i forb. med 50 året for de dipl. forbindelser. Kunstner-tourneer, film, foredrag osv. I september arrangeres Frankrigs dage i Riga med forskellige udstillinger, franske film osv. med deltagelse af bl.a. filminstruktører, der diskuterer med publikum. Håber, at den franske ambassadør i SU deltager. Er overbevist om, at deres forening har hjulpet med til større forståelse mellem de to lande og har kæmpet imod antisovjetismen, som er stærk i Frankrig og som især viser sig i valgperioder. (Overrakte souvenir)

Dirigent Bernhard Tastesen: Nævnte de indkomne hilsner til kongressen bl. a. fra ledelsen af foreningen SU - Danmark, SU's LO, Leningrads Porcelæn Fabrik, der er kollektivt medlem af foreningen SU-DK, Venskabsforeningerne i Kasakstan, Leningradafdelingen af foreningen SU-DK, den sovjetiske handelsflåde, afdelingen i Litauen + en lang række indenlandske hilsner bl. a. fra studerende ved Danmarks Biblioteksskole og Grønlanderforeningen (opløst), Foreningen DDR-SU i Berlin og afdelingen i Rostock.

FREMTIDIGT ARBEJDE v/Allan Fridericia:

Det er helt åbenbart en vanskelig opgave ikke bare at tale om Landsforeningens fremtid, men også at tale efter den række indlæg, vi hørte igår. Der var efter min opfattelse flere af disse indlæg, der rummede hele problematikken vedrørende vores forenings videre arbejde. På den anden side er det klart, at en kongres af vores art, den skal selvfølgelig se tilbage men først og fremmest lægge linien for arbejdet fremover. For 50 år siden nåede den omliggende verden endelig til den indlysende kendsgerning, at en sjettedel af verden måtte have lov til at bestemme sin egen fremtid. For 50 år siden blev det endelig klart, at væbnet intervention i den unge sovjetrepublik ikke kunne føre til at den blev afskaffet. Idag er det så lang tid siden, at vi nærmest smiler af det. Men for datidens mennersker i Rusland og alle de republiker, der senere skulle blive til Sovjetunionen, var det ikke noget at smile af. Det var umådelige ofre disse befolkninger måtte yde

LANDSFORENINGEN DANMARK SOVJETUNIONEN

og vi, som idag med stor taknemmelighed mindes, hvad den sovjetiske befolkning ofrede i sidste verdenskrig, må ikke glemme, at der gik lige så mange mennesker til under revolutionen og interventionskrigene, som der gik i 2. verdenskrig. De, der ser sovjetisk statistik vil opdage, at der er 2 steder, hvor der mangler 20 mill. mennesker. Efter revolutionen og efter 2. verdenskrig.

Det var ikke alle danske^{re}, som i den periode var ligegyldige overfor de umådelige lidelser, som den unge sovjetrepublik var ude for. Vi kan nu lige som i historiens lys analysere, hvad det var, der skete i Danmark og det interessante er, at den meget gamle tradition der var for en sympati med russiske revolutionære - og den gik tilbage til midten af sidste århundrede - at den forenedes med alle de, der kendte til Rusland - ikke mindst i erhvervslivets folk i Danmark. Man må forstå, at i gammel tid før rev. var der meget nært samarbejde i handelsmæssige forbindelser mellem de 2 lande. Et eksempel, de mest udbredte cigaretmærker i Danmark var russiske indtil 1. verdenskrig. Disse mennesker vidste noget om, hvad Rusland var. De kendte til de umådelige ressourcer der fandtes i det land og de mennesker arbejdere jo fra 1917 på at genoptage handelsmæssige forbindelser mellem Danmark og Sovjetrusland. Vores forening blev i meget høj grad grundlagt af den art mennesker og idag på denne jubilæumskongres, vil jeg ikke lade være med at minde Dem om dette faktum, for jeg føler, at dansk erhvervsliv har en forpligtelse til også i fremtiden at gå ind i vores arbejde, ikke for vores skyld og heller ikke for Sovjetunionens skyld, men for dansk erhvervslivs skyld. De, der følger med i, hvad der sker i de øvrige nordiske lande, vil vide, at den sovjetiske handel i disse år stiger med umådelig fart. Selvfølgelig først og fremmest mellem Finland og SU men sandelig også mellem Sverige og SU. Spørgsmålet er, har vi råd til at sidde denne udvikling overhørig? Som vi hørte igår fra Alfred J., er vores forening et forum, der er tilpas officielt og tilpas privat til netop at kunne danne et udgangspunkt & i mange forbindelser mellem dansk og sovjetisk erhvervsliv.